Protocol

Medicijn verstrekking
&
Medische handelingen
&
Epilepsieprotocol

SBO De Keerkring
(september 2025)

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

1. Een leerling wordt ziek op school **4**

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek **5**

3. Medische handelingen **6**

4. Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit **8**

Bijlage 1: De leerling wordt ziek op school **9**

Bijlage 2: Het verstrekken van medicijnen op verzoek. **11**

Medicijn instructie.....

Medicijn instructie.....

Bijlage 3: Het uitvoeren van medische handelingen. **13**

Bijlage 4: Bekwaamheidsverklaring voor het uitvoeren van medische handelingen **15**

Bijlage 5: Epilepsieprotocol **16**

Inleiding

Schoolpersoneel wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet. Ook krijgt de schoolleiding steeds vaker het verzoek van ouder(s)/ verzorger(s) om hun kinderen de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van schoolpersoneel gevraagd. Het gaat dan bijvoorbeeld over het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

Met het verrichten van handelingen in de bovengenoemde situaties aanvaardt de schoolleiding een aantal verantwoordelijkheden. Schoolpersoneel begeeft zich namelijk op een terrein waarvoor zij niet gekwalificeerd is.

Er zijn drie situaties te onderscheiden, namelijk:
1. Een leerling wordt ziek op school;
2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek;
3. Medische handelingen.

Met het oog op de gezondheid van kinderen is het van groot belang dat er zorgvuldig wordt gehandeld, reden waarom wij op SBO de Keerkring werken met dit huidige medicijnprotocol. Er worden enkel handelingen verricht, mits toestemmingsformulieren getekend zijn door ouder(s)/ verzorger(s).

In het hiernavolgende worden de drie genoemde situaties uitgewerkt (met in de bijlagen de bijbehorende toestemmingsverklaringen en een bekwaamheidsverklaring). Tevens vindt u in dit document de richtlijnen die wij hanteren bij een calamiteit en ons epilepsieprotocol. Er worden enkel handelingen verricht, mits toestemmingsformulieren getekend zijn door ouder(s)/ verzorger(s).

1. Een leerling wordt ziek op school

Het kan voorkomen dat een leerling ’s morgens gezond naar school gaat en bijvoorbeeld tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt of door een insect wordt gestoken. Dit is veelal met eenvoudige middelen te verhelpen (paracetamol/ pleisters/smeersels)

Om op dergelijke situaties voorbereid te zijn, vragen wij ouder(s)/verzorger(s) bij aanmelding van de leerling op SBO de Keerkring bijlage 1 in te vullen en ondertekenen.

Schoolpersoneel zal deze bijlage raadplegen als er wordt ingeschat dat een leerling bij een dergelijk eenvoudig middel gebaat is.

SBO de Keerkring hanteert de volgende uitgangspunten wanneer een leerling ziek wordt op school;
- Bij het gebruik van paracetamol wordt altijd eerst contact opgenomen met ouder(s)/verzorger(s) voor toestemming. Indien ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn zal deze niet verstrekt worden.

Als een leerling ziek wordt, is het uitgangspunt dat hij of zij naar huis gaat. In een dergelijke situatie zal de leerkracht altijd contact opnemen met de ouder(s)/verzorger(s) om te overleggen wat er moet gebeuren, o.a.:
- is er iemand thuis om de leerling op te vangen;
- wordt de leerling gehaald of moet hij gebracht worden;
- moet hij naar de huisarts?

Wanneer ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:
In dat geval neemt school contact op met de door ouder(s)/ verzorger(s) opgegeven contactpersoon. De leerling wordt niet naar huis gestuurd zonder dat thuis toezicht is. SBO de Keerkring kan besluiten op school zelf een eenvoudig middel te geven. Bij twijfel wordt er een (huis)arts geraadpleegd. Wij zullen de leerling op school observeren. Iedere situatie is anders en daarom kunnen we niet uitputtend alle signalen benoemen die zich kunnen voordoen. Maar enkele zaken waar SBO de Keerkring op let zijn: toename van pijn; misselijkheid; verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen); verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur); verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).

2. Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan pufjes voor astma, ritalin, antibiotica, zetpillen bij toevallen of insuline bij diabetes. Ouder(s)/verzorger(s) vragen dan vaak aan de schoolleiding of iemand van het schoolpersoneel deze middelen wil verstrekken.

In een dergelijke situatie is de toestemming van de ouders schriftelijk gegeven. Een formulier hiervoor is opgenomen in bijlage 2.

Bij de verstrekking van medicijnen gaat het meestal niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van de leerling kunnen leiden. Om deze reden worden medicijnen altijd bewaard in de kluis van de klas van de leerling (tenzij er andere afspraken met ouders worden gemaakt).

Ouder(s)/verzorger(s) hebben schriftelijk vastgelegd om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend, op welke wijze dat dient te gebeuren en voor wat voor periode. Tevens wordt de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum vastgelegd. ouder(s)/verzorger(s) geven hiermee duidelijk aan wat zij van de school verwachten en de school weet op haar beurt precies wat ze moet doen en waar ze verantwoordelijk voor is.

Als er een langere periode medicijnen moeten worden verstrekt, wordt er regelmatig (tijdens ouderavonden) met ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school.

Protocol aanname medicijnen op school:

- Wij nemen enkel medicijnen in ontvangst wanneer deze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling.
- Wij lezen de bijsluiter om op de hoogte te zijn van eventuele bijwerkingen van het medicijn

Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, dan wordt direct contact opgenomen met ouder(s)/ verzorger(s). Indien nodig wordt ook met de huisarts of specialist in het ziekenhuis contact opgenomen. Bij een ernstige situatie wordt 112 gebeld.

3. Medische handelingen

In principe worden deze handelingen door de thuiszorg of de ouders zelf op school verricht. In uitzonderlijke gevallen zullen ouder(s)/verzorger(s) aan schoolleiding en -personeel vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen.

SBO de Keerkring zal zich in dergelijke gevallen laten adviseren door de sociaal verpleegkundige of jeugdarts van GGD. Zeker in lastige of gecompliceerde situaties kunnen deze adviezen van belang zijn. Een voorbeeld: een leerling met diabetes die sterk wisselende bloedsuikerwaarden heeft en daardoor heel snel in een hypo schiet. Dit kan zo snel gaan, dat bijna niemand het aan ziet komen.

Het zal duidelijk zijn dat ouder(s)/verzorger(s) voor dergelijke ingrijpende handelingen hun toestemming moeten geven. Voor deze schriftelijke toestemming hanteren wij bijlage 3.

Wettelijke regels
Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor onderwijzend personeel. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor schoolbesturen en schoolpersoneel als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.
Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich er dan van vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om die handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid
De hiervoor beschreven situatie is ook van toepassing wanneer iemand van het schoolpersoneel bij een leerling een medische handeling verricht. Technisch gezien valt schoolpersoneel niet onder de wet BIG. Deze geldt alleen voor medische en paramedische beroepen. Soms wordt schoolpersoneel betrokken bij de zorg rond een zieke of gehandicapte leerling en daarmee worden ze partners in de zorg. In zo'n geval kan het voorkomen dat iemand van het schoolpersoneel gevraagd wordt om een medische handeling bij een leerling uit te voeren. Deze, niet alledaagse, positie van een leerkracht of een ander personeelslid moet hierbij serieus genomen worden. Daarom moet deze persoon een gedegen instructie krijgen over hoe hij de handeling moet uitvoeren. De instructie wordt over het algemeen door de behandelaar van de betreffende leerling gegeven. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een bekwaamheidsverklaring (zie bijlage 4).
De bekwaamheid moet bijgehouden worden door jaarlijkse bijscholingen, zeker als de handeling waarvoor de bekwaamheid is afgegeven, weinig uitgevoerd wordt.
Het is te overwegen om een tweede persoon binnen de schoolgemeenschap deze instructie te laten volgen. Mocht één van tweeën afwezig zijn, dan is er in ieder geval nog iemand waarop een beroep kan worden gedaan in geval er medische handelingen moeten worden verricht.
Op deze manier wordt een optimale zorgvuldigheid aan leerling, ouders, schoolleiding en -personeel gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat het schoolpersoneelslid in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

Heeft een schoolpersoneelslid geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden op de aangerichte schade. Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat het personeelslid doet. Kan een schoolbestuur een bekwaamheidsverklaring van een arts overleggen, dan kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de schoolleiding onzorgvuldig heeft gehandeld.

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, stel u dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van de leerling. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112. Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van de leerling (zie ook bijlage 5). Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij de leerling waarneembaar zijn.

Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit

Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit t.g.v.:

- het toedienen van medicijnen aan een leerling;
- het uitvoeren van een medische handeling.

Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer hem gerust te stellen.

Waarschuw een volwassene (of laat één van de leerlingen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat de leerling tegen de volwassene moet zeggen).

Bel direct de huisarts en/of de specialist van de leerling.

Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.

Geef door naar aanleiding van welk medicijn of welke medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan.

Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
naam van de leerling;
geboortedatum;
adres;
telefoonnummer van de ouders en/of de door de ouders aangewezen contactpersoon;
naam + telefoonnummer van huisarts/specialist;
ziektebeeld waarvoor medicijnen of de medische handeling nodig zijn.

Bel de ouders (en bij geen gehoor een door de ouders aangewezen contactpersoon):
Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.

Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.

In geval van opname: geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.

Bijlage 1: De leerling wordt ziek op school

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact opnemen met de ouders, verzorgers of met een andere, door hen aangewezen, persoon. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, dan zal de leerkracht een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een 'eenvoudige' pijnstiller of dat een arts geconsulteerd moet worden.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

naam leerling: _____
geboortedatum: _____
adres: _____
postcode: _____ plaats: _____
naam ouder(s) /verzorger(s):_____
telefoon thuis: _____ telefoon werk: _____
naam huisarts: _____ telefoon: _____

Te waarschuwen persoon als ouder(s) / verzorger(s) niet te bereiken zijn:
naam: _____
telefoon thuis: _____ telefoon werk: _____

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:
Medicijnen:
naam: _____
_____
_____
Ontsmettingsmiddelen:
naam: _____
_____

Smeerseltjes tegen bijvoorbeeld insectenbeten:
naam:_____
_____
_____
Pleisters:
naam / soort: _____
_____
_____
Overig:
naam:
_____
_____
_____
Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:
_____
_____
_____
_____

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de administratie? Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende:

naam:_____
ouder: _____verzorger: _____
datum: _____ plaats:_____

Handtekening:

Bijlage 2: Het verstrekken van medicijnen op verzoek (schooljaar 2025-2026)

voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

naam leerling: _____
geboortedatum: _____
adres: _____
postcode: _____ woonplaats: _____

zoon / dochter / pupil van:
naam ouder(s) /
verzorger(s)_____
telefoon thuis: _____telefoon werk: _____
naam huisarts: _____telefoon: _____
naam specialist: _____telefoon: _____

De medicijnen zijn nodig voor:

_____
_____
_____

Naam van het medicijn: _____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:
_____ uur _____ uur
_____ uur _____ uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn: _____
Wijze van toediening: _____
Wijze van bewaren: _____
Controle op vervaldatum door: _____functie: _____

Protocol aanname medicijnen op school:

- *Wij nemen enkel medicijnen in ontvangst wanneer deze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling.*

- *Wij lezen de bijsluiter om op de hoogte te zijn van eventuele bijwerkingen van het medicijn*

Het gehele protocol medicijn verstrekking & medische handelingen is terug te vinden op onze website.

Ondergetekende, ouder / verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. hieronder genoemd schoolpersoneelslid die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam: _____
Plaats: _____Datum: _____

Handtekening:

Medicijn instructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:
datum: _____
door: _____naam: _____
functie:_____
van: _____ (instelling)
aan: _____ functie(s): _____
van: _____(naam + plaats school)

Bijlage 3: Het uitvoeren van medische handelingen.

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde medische handeling op schooljaar 2025-2026 bij:

naam leerling _____
geboortedatum:_____
adres: _____
postcode: _____ plaats: _____

zoon / dochter / pupil van:
naam ouder(s) /
verzorger(s):_____
telefoon thuis: _____ telefoon werk: _____
naam huisarts: _____ telefoon: _____
naam specialist: _____ telefoon: _____
naam van contactpersoon (in ziekenhuis of anders) _____
Telefoon: _____

Beschrijving van de ziekte waarvoor de medische handeling op school bij de leerling nodig is:
_____
_____
_____
_____
Omschrijving van de uit te voeren medische handeling:
_____
_____
_____
De medische handeling moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:
_____uur _____uur
_____uur _____uur
De medische handeling mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:
_____
_____
manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd:
_____
_____
_____
Eventuele extra opmerkingen:
_____
_____
_____
Bekwaamheidsverklaring aanwezig ja / nee
Instructie van de medische handeling + controle op de juiste uitvoering is gegeven op (datum):
_____
_____
door: _____ functie: _____
van: _____
(instelling)\

Ondergetekende:
naam:
_____
ouder: _____ verzorger: _____
datum: _____ plaats: _____
Handtekening: _____

Bijlage 4: Bekwaamheidsverklaring voor het uitvoeren van medische handelingen (schooljaar 2025-2026)

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling
_____
_____
_____
_____
verklaart dat,
_____ (naam werknemer)
functie:
_____
werkzaam aan / bij: _____
na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.
De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:
naam:_____
geboortedatum:_____
Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:
_____
_____
_____
De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.
De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:
_____
_____
_____
Ondergetekende:_____
functie:_____
werkzaam aan / bij:_____
Plaats: _____ Datum: _____
Handtekening:

Bijlage 5: Epilepsieprotocol

Naam leerling:
Geb. datum:
Klas:
Leerkracht:
Datum:

Doel van dit protocol is het creëren van veiligheid rondom ……., zodat wij weten hoe te handelen tijdens een epileptische aanval.

Kort gezegd wordt een epilepsie aanval veroorzaakt door een storing (kortsluiting) in de hersenen.

Vorm epilepsie:
Frequentie en aard van de aanvallen: Soort aanvallen:/ Aanvalsverschijnselen: Frequentie: Uitlokkende factoren:
Handelen leerkracht bij (grote!) aanval:
Medicatie: Preventieve medicatie: Aanvalsmedicatie: Het toedienen van de noodmedicatie gebeurt door (teamlid met bekwaamheidsverklaring): Plaats van bewaren noodmedicatie (*naam medicijn*):
Opvang andere leerlingen: *Naastgelegen klas: ……Dit is geoefend met de leerlingen.*

Afspraken:
Gymnastiek:

Zwemmen:

Herkenbare badmuts

Speciale gelegenheden:

Verantwoordelijkheid tijdens uitjes buiten school:
- *Verantwoordelijke persoon (leerkracht)*
- *Met ….. en ouder(s)/verzorger(s) worden voor het vertrek de afspraken van die dag doorgenomen.*
- *…… blijft gedurende de dag in het gezichtsveld van de verantwoordelijke persoon.*
- *De verantwoordelijke persoon volgt bij het waarnemen van een aanval het protocol!*

(praktijkvakken zoals handvaardigheid:

De groepsleerkracht zorgt dat steeds iedereen op de hoogte is, ook invallers.

Ouders:

Datum: - - (dd-mm-jj)

Handtekening ouders: **Handtekening school:**